

TELKINIAI

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus tarybos nariai ir vakaro svečiai (iš k.): Rita Janz, Sigita Bersėnaitė-Balzekienė, Joseph Katauskas, Donatas Tijūnėlis, Daina Tijūnėlytė-Siliūnienė, Sigrida Mulevičienė, Julijonas Matukas, Ingrida Bublėnė, Marius Kasniūnas, Stanley Balzekas III, priekyje sėdi Elli Katauskas.

Karilės Vaitkutės nuotrauka

PAGERBTA „SAULUTĖ“ IR JOS ĮKŪRĖJA

KARILĖ VAITKUTĖ

Gruodžio 3-oji Balzeko lietuvių kultūros muziejuje buvo iškilminga diena. Į jo pokylių salę rinkosi svečiai, atėję pagerbti Lietuvos vaikų globos biūrelio „Saulutė“ ir šios organizacijos įkūrėjos Indrės Tijūnėlienės. „Saulutė“ bus įrašyta į jau netrumpą muziejaus „Metų žmogaus“ sąrašą šalia tokių asmenų, kaip ambasadorius Stasys Lozoraitis (1979), Simas Kudirka (1975), prezidentas Valdas Adamkus (1984), senatorius Richard Durbin (2010), istorikas Timothy Snyder (2020), arkivyskupas Gintaras Grušas (2022) ir daugelio kitų, įvairiais būdais padėjusių ir padedančių lietuviams ir Lietuvai.

Susirinko garbingų svečių

Kitais metais „Saulutė“ švęs savo veiklos trisdešimtmetį ir tai buvo puiki proga pagerbti šią organizaciją. Deja, organizacijos įkūrėja, jos siela ir ilgametė pirmininkė Indrė Tijūnėlienė nesulaukė gruodžio trečiosios. Negailėstinga liga per anksti pasiglemžė šią nuostabią moterį. „Metų žmogaus“ pokylis tapo ir Indrės pagerbimu už jos gyvenimo nuopelnus.

Pokylyje dalyvavo Lietuvos Respublikos generalinė konsulė Čikagoje Sigrida Mulevičienė, atašė Julijonas Matukas, Estijos Respublikos garbės vicekonsulas Siim Soot, Lietuvos Respublikos garbės konsulė Clevelande Ingrida Bublėnė, buvęs JAV ambasadorius Sovietų Sąjungai (1987–1991) Jack Matlock, Latvijos kultūros muziejaus direktorė Dace Kezbers, buvęs Balzeko muziejaus „Metų žmogaus“ titulu apdovanotieji dr. Rimas Sidrys, dr. Audrius Plioplys, operos solistas Arnoldas Vokėtaitis, advokatas Rimas Domanskis, o taip pat Lietuvių Fondo, Lietuvos Vyčių atstovai, Balzeko muziejaus moterų gildijos atstovės ir, žinoma, gausi „Saulutės“ organizacijos savanorių talkininkų bendruomenė bei Indrės Tijūnėlienės šeimos nariai.

Susirinkusius svečius pasveikino muziejaus prezidentas Joseph Katauskas, direktorių tarybos narys Stanley Balzekas III, pokylį vedė muziejaus vicepirmininkė Sigita Bersėnaitė-Balzekienė. Sveikinimus raštu atsiuntė Lietuvos Respublikos ambasadorė JAV ir Meksikoje Audra Plepytė ir JAV senatorius Richard Durbin, pažymėdami, kad Balzeko lietuvių kultūros muziejus jau 56 metus atstovauja Lietuvai Jungtinėse Valstijose ir skleidžia žinią apie mūsų tėvynės kultūrą, istoriją ir pasiekimus.

Iš ekrano – pačios Indrės pasakojimas

Pokylio programos dalimi tapo prieš dvidešimt metų Arvydo Reneckio nufilmuotas interviu su Indre Tijūnėlienė, kuriame ji pasakojo apie „Saulutės“ veiklą ir apie savo vaikystę. Šiame vaizdo pasakojime gražiai atsiskleidė „Saulutės“ organizacijos esmė – padėti vargstantiems Lietuvos vaikams. Idėja įsteigti organizaciją kilo Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir pasiūlius to meto Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkui Broniui Nainiui.

Pasak Indrės, ji, jos tėvai ir šeima visuomet stengėsi atstovauti Lietuvai. Kol Lietuva buvo okupuota, Indrės tėvai siuntė siuntinius giminėms, o In-

„Metų žmogaus“ apdovanojimą priėmė Daina Tijūnėlytė-Siliūnienė.

drė aktyviai veikė, siekdama priminti JAV visuomenei ir valdžios atstovams, kad Lietuva okupuota ne teisėtai ir siekia išsivadavimo.

Na, o Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir šiai misijai pasibaigus, 1993 metų sausį, Indrė nuvyko į Lietuvą ir aplankė nemažai vaikų namų, norėdama išitikinti, kokia pagalba būtų reikalinga. Grįžusi į Jungtines Valstijas su bendraminčiais įsteigė „Saulutė“. Organizacija pradėjo rinkti daiktus ir siųsti juos į Lietuvą vaikų namams. Po dešimties metų veiklos organizacija tiek sustiprėjo, kad per metus išsiųsdavo apie du tūkstančius dėžių.

Taip privatiems žmonėms ši labdaros organizacija pasiūlė pasirinkti vaiką Lietuvoje ir remti jį ir jo šeimą. Tokių remiamų vaikų Lietuvoje „Saulutė“ 2003 metais turėjo jau apie 300. Vaizdo įrašė Indrė taip pat prisiminė savo vaikystę, kuri prabėgo DP stovykloje Vokietijoje. Indrė, jos sesuo Austė ir jų tėvai buvo karo pabėgėliai, išvykę iš Lietuvos, bėgdami nuo baisios tremtinių į Sibirą dalios. Indrės mama buvo gimusi Čikagoje, todėl šeimos keliai 1947 metais vėl atvedė į šį miestą.

Mamos darbus tęsia dukra

Šiuo metu „Saulutės“ organizacijos vairą tvirtai laiko jaunoji karta, organizacijos pirmininkė yra Indrės ir Donato Tijūnėlių duktė Daina Tijūnėlytė-Siliūnienė. Kalbėdama apie savo mamą, Daina sunkiai tramdė ašaras. Manau, kad daugelis pokylio dalyvių jautėsi panašiai. Buvo malonu, kad pagerbiama to tikrai nusipelnusi organizacija, bet tuo pačiu skaudu, kad jos įkūrėja jau nebegalėjo dalyvauti pagerbime.

Savo mamos Indrės vardu Daina padėkojo Balzeko lietuvių kultūros muziejui už „Metų žmogaus“ apdovanojimą. Savo kalboje ji paminėjo Indrės pasišventimą ir rūpestį kitais. Štai, pavyzdžiui, kad ir toks atsitiki-

mas. Kartą Indrė pateko į autoavariją, nes sankryžoje, į jos sustojusį automobilį atsitrenkė kitas automobilis. Tačiau Indrė nesirūpino apgadinta savo mašina. Grįžusi namo, ji paprašė savo vaikų surinkti striukes ir paltus, kurių jie gali atsisakyti, ir nuvežė tuos drabužius avariją sukėlusiojo žmogaus šeimai į jo namus. Mat avarijos metu Indrė pastebėjo, kad kitoje mašinoje sėdėję vaikai nebuvo apsivilkę šiltais drabužiais, nors lauke buvo šalta. Tai buvo migrantų darbininkų šeima ir Indrė nusprendė jiems padėti kuo gali.

Ji buvo rūpestinga, jautri, švelni, tačiau tuo pačiu turėjo aiškius tikslus ir jų siekė. Ji niekada nepamiršo savo sprendimo padėti Lietuvos vaikams. Jei ne visiems iš karto, tai nors keliems, vienam po kito. Pati Indrė gerai prisiminė Motinos Teresės žodžius, kuriuos kažkur perskaitė: jei negali padėti šimtui, padėk vienam. Indrė niekada nesiekė pripažinimo, apdovanojimų ar pagyrų. Ji tiesiog negalėjo kitaip, negalėjo nepadėti, jei žinojo, kad gali kuo nors padėti. Todėl ir apsisprendė įkurti „Saulutė“, pasirinkusi organizacijai tokį, atrodytų, paprastą, bei mielą pavadinimą, kuris būtų suprantamas ir vaikams. Tuo labiau kad pati Indrė iš vaikystės išsaugojo žurnalą „Saulutė“ – jai mielą vaikystės atsiminimą.

„Saulutės“ savanorės – didelė jėga

Organizacija „Saulutė“ – tai visas pulkas savanorių talkininkų. Uoliai joje nuo pat įsisteigimo darbotvarkėsi Raminta Marchertienė, Aušra Saulienė, Ramunė Račkauskienė, Irena Grigaitienė, Birutė Nalėnė, Laima Braune, Jūratė Maurulienė ir daug daug kitų. Pati Indrė nepailsdama lankydavosi įvairiuose renginiuose, kalbėjo apie „Saulutės“ veiklą ir apie Lietuvai reikalingą pagalbą.

„Saulutės“ spinduliai siekė ir Iliojaus gubernatorių Jim Edgar, ir JAV prezidentus George W. Bush ir Bill Clinton, ir senatorių Dick Durbin, ir krepšinio žvaigždės Michael Jordan, Scottie Pippen, Phil Jackson. Po koncertų Lietuvoje, Indrė drašiai ir užtikrintai eidavo į užkulius kalbėtis su tokiomis žvaigždėmis kaip Vytautas Kernagis, Edvinas Minkštėnas, Virgilijus Noreika ir prašyti jų surengti koncertus, kurių pajamos būtų paaugotos Lietuvos vaikams. Kalbėjosi ji ir su Alma Adamkiene, ir su Gažina Landsbergiene. Ir vis apie tą patį – reikalingą paramą. Ir tos lėšos atsirasdavo, būdavo siunčiamos dosnių žmonių. Per trisdešimt metų „Saulutė“ surinko per keturis milijonus dolerių paramos.

Nors Indrės pagrindinis uždavinys buvo remti pavienius vaikus ir tūkstančiai tokių vaikų paramos sulaukė, kartais ji imdavosi ir kitokios paramos veiklos. Štai, pavyzdžiui, kardinolas Audrys Juozas Bačkis yra prašęs Indrės paremti Lietuvos benamius. Kita „Saulutės“ parama buvo panaudota, įrengiant modernias kompiuterizuotas klases mokiniam, taip pat išsiųsta medicinos įrangos ir vaistų. Buvo net nupirktas autobusiukas, kuriuo kaimo vaikai galėtų būti vežami į mokyklą.

Tikslas – klasės neįgaliems vaikams

„Saulutė“ keičia savo paramos veiklą prisitaikydama prie besikeičiančių aplinkybių. Pavyzdžiui, Lietuvos parlamentui paskelbus, kad iki 2024 metų visi vaikai, nepaisant jų neįgalumo, turi lankyti mokyklą, „Saulutė“ jau žino, kad reikės pagalbos kaimų vaikams. Per mažiau nei dvejus metus pavyko surinkti pakankamai lėšų, kad būtų įsteigtos šešios klasės, pritaikytos neįgaliems vaikams.

„Saulutės“ pirmininkė pasidžiaugė, kad organizacijos veikloje dalyvauja ne tik senosios, bet ir naujosios kartos lietuviai, taip pat, naujosios imigrantų bangos atstovai. Visi, kurie dalyvavo gruodžio trečiosios dienos pokylyje, buvo pristatyti salei ir apdovanojami gėlių žiedais. Be aukščiau paminėtųjų, dar pokylyje dalyvavo šie „Saulutės“ talkininkai: Milda Šatienė, Laima Žliobienė, Raminta Jacobs, Daiva Majauskienė, Daiva Kisielienė, Lina Žliobienė, Judy Sidrys, Mary Krauciunas, Fausta Varaneckienė, Žibutė Pranckevičienė, Rūta Sula ir žinoma, Tijūnėlių šeima – vyras Donatas, dukterys Daina ir Rasa bei sūnus Aras. Sveikinimo kalbas sakė ir „Saulutės“ talkininkams plojo visi garbingi svečiai.

Ir taip Indrės Tijūnėlienės įkurta „Saulutė“ vienas po kito jau padėjo tūkstančiams Lietuvos vaikų ir kitų pagalbos reikalingų žmonių. Linkime, kad „Saulutė“ šviestų ir šildytų dar daug metų.